

Zittingsdocument

B9-0502/2022

21.11.2022

ONTWERPRESOLUTIE

naar aanleiding van een verklaring van de Commissie

ingediend overeenkomstig artikel 132, lid 2, van het Reglement

over de resultaten van de modernisering van het Verdrag inzake het
Energiehandvest
(2022/2934(RSP))

**Marie-Pierre Vedrenne, Claudia Gamon, Klemen Grošelj, Martin Hojsík,
Nicolae Ștefănuță**
namens de Renew-Fractie

Resolutie van het Europees Parlement over de resultaten van de modernisering van het Verdrag inzake het Energiehandvest (2022/2934(RSP))

Het Europees Parlement,

- gezien het Verdrag inzake het Energiehandvest (EHV), dat in 1994 is ondertekend en in 1998 in werking is getreden,
 - gezien de mededeling van de Commissie van 11 december 2019 over de Europese Green Deal (COM(2019)0640),
 - gezien Aanbeveling (EU) 2021/1749 van de Commissie van 28 september 2021 getiteld “Energie-efficiëntie eerst: van beginselen tot praktijk”¹ en de bijgaande richtsnoeren,
 - gezien Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (richtlijn hernieuwbare energie)²,
 - gezien Richtlijn (EU) 2018/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 houdende wijziging van Richtlijn 2012/27/EU betreffende energie-efficiëntie³,
 - gezien het in 2017 gestarte moderniseringsproces van het Verdrag inzake het Energiehandvest en het tekstvoorstel van de EU daarover,
 - gezien zijn resolutie van 23 juni 2022 over de toekomst van het internationale investeringsbeleid van de EU⁴, waarin om de voorbereiding van een gecoördineerde uittreding uit het EHV werd verzocht,
 - gezien artikel 132, lid 2, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat het Verdrag inzake het Energiehandvest (EHV) een internationale overeenkomst is die een kader vaststelt voor samenwerking in de fossielebrandstoffensector; overwegende dat het verdrag in december 1994 is ondertekend en in april 1998 in werking is getreden; overwegende dat er 53 ondertekenaars en verdragsluitende partijen van het EHV zijn, waaronder de Europese Unie en Euratom en alle lidstaten, met uitzondering van Italië;
- B. overwegende dat het oorspronkelijke doel van het EHV erin bestond een forum voor beleidssamenwerking tussen oost en west op het gebied van energie, investeringsbescherming, handel en doorvoer te creëren; overwegende dat de

¹ PB L 350 van 4.10.2021, blz. 9.

² PB L 328 van 21.12.2018, blz. 82.

³ PB L 328 van 21.12.2018, blz. 210.

⁴ Aangenomen teksten, P9_TA(2022)0268.

bepalingen inzake investeringsbescherming van het verdrag sinds de jaren negentig niet zijn aangepast en achterhaald zijn in vergelijking met de nieuwe normen van de hervormde aanpak van de EU wat betreft investeringsbeleid;

- C. overwegende dat het EHV de investeringsovereenkomst met de meeste geschillen ter wereld is geworden, en dat het in een meerderheid van de gevallen om geschillen binnen de EU gaat tussen investeerders van de ene EU-lidstaat en investeerders van de andere EU-lidstaat;
 - D. overwegende dat de Raad de Commissie in juli 2019 een mandaat heeft gegeven om te onderhandelen over een grondige modernisering van het EHV, aangezien wezenlijke hervormingen nodig waren op het gebied van zowel investeringsbeschermingsnormen als versterking van de duurzaamheidsdimensie ervan.
 - E. overwegende dat de EU in mei 2020 een voorstel voor de modernisering van het EHV heeft ingediend; overwegende dat de EU op 15 februari 2021 het EHV-secretariaat een aanvullend voorstel heeft overgelegd voor de aanpak van de kwestie van de definitie van economische activiteit in de energiesector, oftewel de uitsluiting van bescherming van investeringen in fossiele brandstoffen (“fossil fuel carve out”); overwegende dat sinds juli 2020 15 onderhandelingsrondes hebben plaatsgevonden; overwegende dat tijdens de ad-hocvergadering van de Conferentie over het Energiehandvest van 24 juni 2022 het resultaat van de moderniseringsonderhandelingen werd goedgekeurd en een “principeakkoord” over de opgestelde tekst werd bereikt;
 - F. overwegende dat veel EU-lidstaten hun ontevredenheid over het EHV hebben geuit; overwegende dat het EHV volgens critici ongeschikt is om klimaatverandering aan te pakken en een remmend effect heeft op energieregerelateerde wetgeving, en dus een hindernis voor de transitie naar hernieuwbare energie vormt;
 - G. overwegende dat de toestemming van het Parlement nodig is om de modernisering vooruit te helpen;
 - H. overwegende dat Spanje, Nederland, Polen, Duitsland, Slovenië en Frankrijk op 15 november 2022 bekend hebben gemaakt zich uit het EHV te willen terugtrekken en Italië zich al heeft teruggetrokken;
1. erkent dat het EHV onder zware kritiek staat en wordt beschouwd als een hindernis voor de overgang naar hernieuwbare energie door de lidstaten; is van mening dat het huidige EHV niet meer verenigbaar is met de doelstellingen van de Green Deal, de Overeenkomst van Parijs of de klimaatwet⁵; is van mening dat het EHV een achterhaald instrument is dat niet langer het belang van de Europese Unie dient, met name voor wat betreft de doelstelling om in 2050 klimaatneutraal te zijn;
 2. erkent de inspanningen die de Commissie heeft geleverd voor de verwezenlijking van het mandaat dat haar is verleend voor de moderniseringsonderhandelingen, namelijk om

⁵ Verordening (EU) 2021/1119 van het Europees Parlement en de Raad van 30 juni 2021 tot vaststelling van een kader voor de verwezenlijking van klimaatneutraliteit, en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 401/2009 en Verordening (EU) 2018/1999 (“Europese klimaatwet”) (PB L 243 van 9.7.2021).

de bescherming van de meeste investeringen in fossiele brandstoffen uit te sluiten en om het EHV in lijn te brengen met de Overeenkomst van Parijs, met behoud van het vermogen van de EU om beleidsmaatregelen te ontwikkelen die in overeenstemming zijn met haar doelstelling om het eerste klimaatneutrale continent te worden in 2050;

3. herhaalt zijn verzoek aan de Commissie en de lidstaten om te beginnen met de voorbereiding van een gecoördineerde uittreding uit het EHV en van een overeenkomst die de toepassing van een uitdovingsclausule tussen partijen die deze wensen, uitsluit;
4. onderstreept dat voor de wijziging van het EHV eenparigheid van stemmen vereist is van alle partijen bij de overeenkomst die tijdens de jaarlijkse conferentie stemmen; uit nogmaals zijn bezorgdheid over het feit dat veel overeenkomstsluitende partijen de ambities van de EU inzake beperking van de klimaatverandering, duurzame ontwikkeling en energietransitie niet lijken te delen, ondanks het feit dat ook zij de Overeenkomst van Parijs hebben ondertekend;
5. benadrukt dat een alarmerend aantal investeringsclaims betrekking heeft op milieumaatregelen; betreurt het feit dat verschillende landen, waaronder de lidstaten, worden vervolgd in verband met hun klimaatbeleid, de uitfasering van fossiele brandstoffen of de rechtvaardige transitie;
6. is ingenomen met de verduidelijking van het Hof van Justitie van de Europese Unie dat de bepalingen van het EHV inzake de beslechting van geschillen tussen investeerders en staten (ISDS) niet van toepassing zijn in het geval van geschillen binnen de EU; stelt met bezorgdheid vast dat de Achmea-uitspraak⁶ scheidsgerechten er niet van heeft weerhouden om investeringsgeschillen binnen de EU te blijven behandelen; roept de lidstaten en de Commissie op om, onafhankelijk van hun besluit om de modernisering van het EHV al dan niet te ondersteunen, een wederzijdse overeenkomst aan te nemen die bepaalt dat het EHV niet van toepassing is op geschillen binnen de EU;
7. herhaalt zijn in voorgaande resoluties gestelde voorwaarden dat bij de modernisering van het EHV ISDS-mechanismen achterwege hadden moeten worden gelaten, de bescherming van investeringen in fossiele brandstoffen beëindigd had moeten worden en het effect van de uitdovingsclausule had moeten worden beperkt;
8. betreurt dat het resultaat van de moderniseringsonderhandelingen niet in overeenstemming is met de door het Parlement gestelde voorwaarden en nog steeds niet in overeenstemming is met de EU-doelstellingen zoals vastgesteld in de Europese Green Deal; herinnert eraan dat het Parlement om toestemming zal worden gevraagd voor de doorgang van het moderniseringsproces; betreurt dat het voorstel voor de modernisering van het EHV bescherming van bestaande investeringen in fossiele brandstoffen voor tien jaar in stand houdt en dat nieuwe investeringen in fossiele brandstoffen alleen worden uitgesloten na ratificatie door verdragsstaten, wat neerkomt op jaren van onzekerheid; betreurt dat deze modernisering niet de mogelijkheid biedt een nieuw arbitragesysteem tot stand te brengen en dat het ISDS-systeem zal blijven bestaan; betreurt dat dit resultaat van de moderniseringsonderhandelingen geen hervorming van

⁶ Arrest van het Hof van Justitie van 6 maart 2018, *Slowakische Republiek/Achmea BV*, C-284/16, ECLI:EU:C:2018:158.

de uitdovingsclausule behelst, wat betekent dat het EHV in geval van terugtrekking gedurende twintig jaar blijft gelden voor de terugtrekkende partijen;

9. is in dit verband ingenomen met het feit dat meerdere lidstaten voornemens zijn zich uit het EHV terug te trekken; verzoekt de lidstaten die hebben bekendgemaakt zich uit het EHV te willen terugtrekken, met klem de Commissie te vragen een plan te presenteren voor een gecoördineerde uittreding uit het EHV door de EU; betreurt dat de Commissie niet aan deze gecoördineerde uittreding heeft gewerkt en evenmin informatie daarover heeft bekendgemaakt, ondanks meerdere verzoeken van het Parlement sinds het begin van de moderniseringsonderhandelingen, als alternatief in geval van onbevredigende resultaten of mislukking van het moderniseringsproces;
10. onderstreept de noodzaak van een gecoördineerd optreden, als Europeanen en niet alleen op lidstaatniveau, om sterker te staan in de uittredingsonderhandelingen, om de negatieve effecten van de uitdovingsclausule te beperken en geschillen binnen de EU effectief uit te bannen;
11. roept de Commissie op te erkennen dat het Parlement en veel lidstaten in de Raad niet achter de modernisering van het EHV staan, en tijdens de volgende Conferentie over het Energiehandvest dienovereenkomstig te handelen door een gecoördineerde uittreding uit het verdrag aan te kondigen namens de EU en haar lidstaten;
12. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsmede aan de regeringen en parlementen van de lidstaten.